

לקראת מושב החורף של הכנסת ראוי להציץ לימי מושב הקיץ האחרונים כדי להבחין עד היכן השתלטה "הדמוקרטיה" הדיקטטורית על בית המחוקקים שלנו, והפכה לעובדה מוגמרת.

מצעד האיווולת מס' 8 *

מאת: יעל ארצי

זה החל עוד במחצית הראשונה של שנות השמונים במאה הקודמת, שעה שמכבשניה האודים של רשימת "אגודת ישראל" ז"ל, אשכנזית דיקטטורית שנשלטה בידי רבניה, הבליחה לכנסת ה-11 מפלגה ספרדית חרדית, כמחאה על נציגות זניחה ברשימה. היא חרתה על דגלה לתקן אפליה כלכלית וחברתית מתמשכת. הצבעת חברי המפלגה גם אם היא תוצר "מועצת החכמים", בפועל אינם אלא פרי מוחו הקודח של "מין מאור ישראל שליט"א הרב עובדיה יוסף", כמו גם חלק מהתבטאויותיו מעוררי המחלקות והשערוריות, הגוררות אחריהן תילי תילים של פרשנויות, חלקן לא פחות שערוריות מהצהרתן המקורית של הרב. בפועל "ש"ס" מתנהלת על פי פסיקתו האישית והבלבדית של המחליט היחיד, השליט הכל יכול הרב. ברצונו יהיה מקרובו ח"כ, ברצונו הוא מתנדף. מספר חברי הכנסת שלה הוא 11.

השלב הבא הגיח בדמות סיעת "ישראל ביתנו" של חבר הכנסת אביגדור ליברמן, שנוסדה בשנת 1999. גם בה מלכתחילה יישק דבר על ידי אדם אחד ויחיד, ח"כ ליברמן, ללא כל ניסיון להסוות את המצג. מספרם כיום בכנסת הוא 15.

"יהדות התורה" מעולם לא הפגינה יכולות דמוקרטיות מרשימות, וייחודה הוא בכישוריו המופלאים של ח"כ ומ"מ שר הבריאות הח"כ יעקב ליצמן לקרקס את כל הסובבים אותו. בכל הכנסות ותפקידיו המרובים הוא ידע לכופף את הסובבים לתכתיביו, שהינם פועל יוצא של הוראות הרבנים. מספר חבריהם בכנסת 5.

גם מפלגת שינוי לא הייתה הדמוקרטיה בהתגלמותה וח"כ טומי לפיד ז"ל, עשה בה כבתוך שלו. טוב שהתרסקה בעודה באיבה.

הפליגה לעשות מפלגת הגמלאים בכנסת הקודמת, שגם בה היה פוסק יחיד, ח"כ לשעבר רפי איתן, שעל כן התפוגגה לכל עבר.

סיעת "הבית היהודי" הפגינה בהצבעות האחרונות במושב הקודם בכנסת את דיקטטורת הכסא היחיד שלה, עת שר המדע והטכנולוגיה פרופ' דניאל הרשקוביץ' הצביע עם נתניהו, כנגד החלטתו שלו בתמיכת שני חבריו מהסיעה, שעליו להעדר מההצבעה. אלא שהכסא קרץ לו בעוצמה והוא נכנע לתכתיביו. מספר החברים 3.

השלב הבא בגסיסת הדמוקרטיה הפציע עם "קדימה", שלא הייתה אלא מפלגה התפורה למידותיו של ראש הממשלה לשעבר אריק שרון, שיעודה העיקרי היה להוריד את חוקרי המשטרה מעל גבו הענק. זאת באמצעות תהליך ההתנתקות הכושל, שהביא לו את תמיכת השמאל הישראלי ההזוי, שלא הצליח להבין שאין להותיר חלל ריק (כפי שהותיר אהוד ברק כראש ממשלה, עת ברח מלבנון והשאיר את צפון המדינה לחסדי האו"ם, אך בפועל לחיזבאלה). כך גם היה בעזה. הותרת החלל הריק, הכניסה את החמאס בדלת הקדמית.

לזכותה של מפלגת "קדימה" יאמר שמאז פרישתו של אהוד אולמרט, מנהיגת האופוזיציה הגב' ציפי ליבני עושה עבודה דמוקרטית ראויה.

עם עליית "הליכוד" לשלטון אנו עדים להשתלטות זוחלת של הדיקטטורה הדמוקרטית גם עליה, ובריצת אמוק מאחוריה מוביל אהוד ברק את מפלגתו האבודה והמצ'וקמקת, להתאבדותה הסופית. רק בסוף מושב החורף של הכנסת נוכחנו בדיקטטורה במלוא הדרה, שהושלטה בשתי מפלגות אילו. ראש הממשלה ביבי נתניהו כפה את שתי החלטותיו, שבבירור לא הייתה להם תמיכה רחבה, אפילו לא במפלגתו, על השרים וחברי הכנסת תוך איומים על השרים שיפוטרו. היו אלה שתי הצעות מאוסות בעליל, שמאחוריהן עמד דבר אחד ויחיד, רצונותיו של נתניהו בשליטה מוחלטת. האחת, "חוק מופז" שכל ייעודו הוא לנסות ולרסק מפלגה יריבה, אך בפועל זו פגיעה קשה בדמוקרטיה משום שהוא מפר את עקרון השוויוניות בפני החוק, שעד היום קבע ששליש מחברי מפלגה יכולים להתפצל ולהפך לסיעה נפרדת, כפי שקרה ל"שינוי" טרם התפוגגותה. השנייה, חמורה עוד יותר והיא הפרטת קרקעות המדינה, באצטלא של רפורמות. כמי שמכר את נכסי המדינה בנזיד עדשים למקורביו העשירים, ובמדיניות כלכלית חסרת רסן שהנהיג מאז היותו שר אוצר עוד במאה הקודמת, דרדר את מדינת ישראל למקום הראשון והמוביל בין המדינות המפותחות בכל הפרמטרים הכלכליים והחברתיים, כולל למקום ראשון באחוז העניים – 19.9% לעומת המקובל במדינות ה-OECD, שהמוצע בהן הוא 10.6% ואפילו הקפיטליזם האמריקאי משתרך מאחורינו במקום רביעי ועומד רק על 17.1%. (על פי נתוני ה-OECD משנת 2005). ניתן רק להניח שבארבע שנים שחלפו מאז המצב החמיר. מספר חברי הכנסת כיום עומד על 27.

בין המושב הקודם של הכנסת ה- – למושב המתקרב נוכחנו בחרדה כיצד אדמות מדינה מופרטות נרכשות בסיטונאות על ידי גורמי חו"ל עלומים, שעל פי פרסומים בתקשורת ממומנים בכסף שמקורו במדינות המפרץ הפרסי.

ומפלגתו האבודה של אהוד ברק, שבראשותו השילה מעצמה את כל הערכים הסוציאליסטים מהם צמחה, שהביאו לשגשוגה של מדינת ישראל. הוא ברח מעקרונות היסוד של מפלגת העבודה. למען כיסאו וכיבודו ימכור כל ערך ונכס, כפי שהוכיח בשתי הצבעות אילו, ובעוד אין ספור רפורמות קלוקלות של הקפיטליזם החזירי שהשליט נתניהו. ברק שתמך בהן, אילץ גם את חברי מפלגתו לתמוך בהן, כדי לשמר את כיסאותיהם. רפורמות המיטיבות עם העשירים על גבם של העניים, או אילו שיעודן הוא ניתוח הדמוקרטיה. מספר המנדטים של העבודה המכווצת עומד על 13 באדיבות עקרונותיו הנלוזים של ברק.

הדיקטטורה שלו באה לביטוי נוקב גם בשינויי תקנון המפלגה והתבטלות חבריה בפניו.

אין לי כל ספק שזקני מפא"י מתהפכים בקבריהם בראותם את גודל כשליו החברתיים כלכליים. ברק הלוקה במאור הזיותיו הקלוקלות, הוא שיאן גימוד מפלגתו האבודה למימדיו. בינו לבין ערכי מפא"י ההיסטורית שהקימה מדינה לתפארת, אין ולו קמצוץ של קשר.

על פי מנין עגום זה, מספר חברי הכנסת הסוככים בקרב מפלגות הנשלטות ביד רמה על ידי פוסק יחיד מגיע ל- 74.

אין בכך ציון כזה או אחר לשאר המפלגות, שגם בחלקן ההחלטות אינן תמיד בהכרח דמוקרטיות, אלא שהן לא הפגינו דמוקרטיה דיקטטורית כה בוטה, כפי שהפגינו במושב הכנסת הקודמת מנהיגי סיעות אילו.

*כל הזכויות ל"מצעד האיולת" שמורות להסטוריונית ברברה טוכמן שכתבה ספר בשם זה.

